

Naseljavanje židovskog stanovništva u Hrvatsku

Za naseljavanje Židova u gradovima Hrvatske bile su potrebne posebne dozvole. Godine 1746. carica Marija Terezija dopustila je da se 11 poimence navedenih Židova, naseli u Donjem gradu Osijeku. Na području sjeverne Hrvatske i Slavonije, osobito nakon Patenta o toleranciji iz 1782. godine i aneksom iz 1783. godine, koji je izdao car Josip II., Askenazi dolaze iz Gradišća i Ugarske i naseljavaju se u gradovima i selima, te se njihov broj naglo povećava i u Zagrebu. Tolerancija prema Židovima odnosila se samo na „glavu obitelji i djecu koja su trebala biti zbrinuta, ali ne i na sve sinove ili kćeri udate za netoleriranog ili stranog Židova“, te su ostali bili prisiljeni napustiti grad. Židovsku općinu u Zagrebu osnovala se 1806. godine obitelji iz Kaptola i Gradeca. Godine 1807. izdan je dekret sa 5 poglavlja i 72 paragrafa o naseljavanju 20 židovskih obitelji u Varaždin. U popisu stanovništva iz 1857. godine Židovi su bili registrirani u 330 naseljenih mjesta Hrvatske.

Prva stranica Hevre Kadiše iz zagrebačke židovske općine

Stara židovska groblje u Rijeci

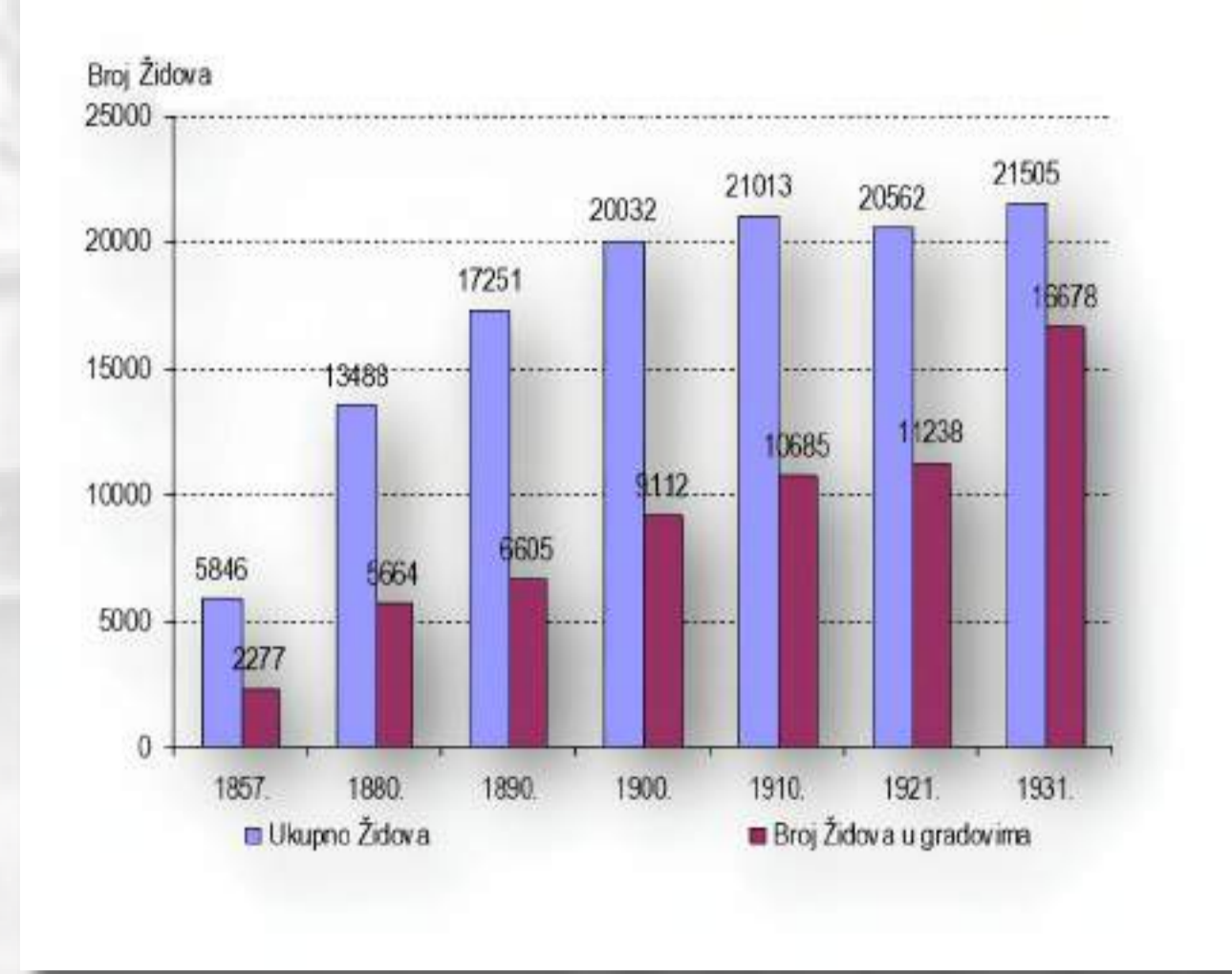
Iz židovskog molitvenika (Vinkovci, 1925. g.)

Židovsko groblje u Virovitici

Židovsko groblje u Opatiji

Ukupan broj Židova i broj Židova u gradovima u popisima stanovništva od 1857. do 1931. g.

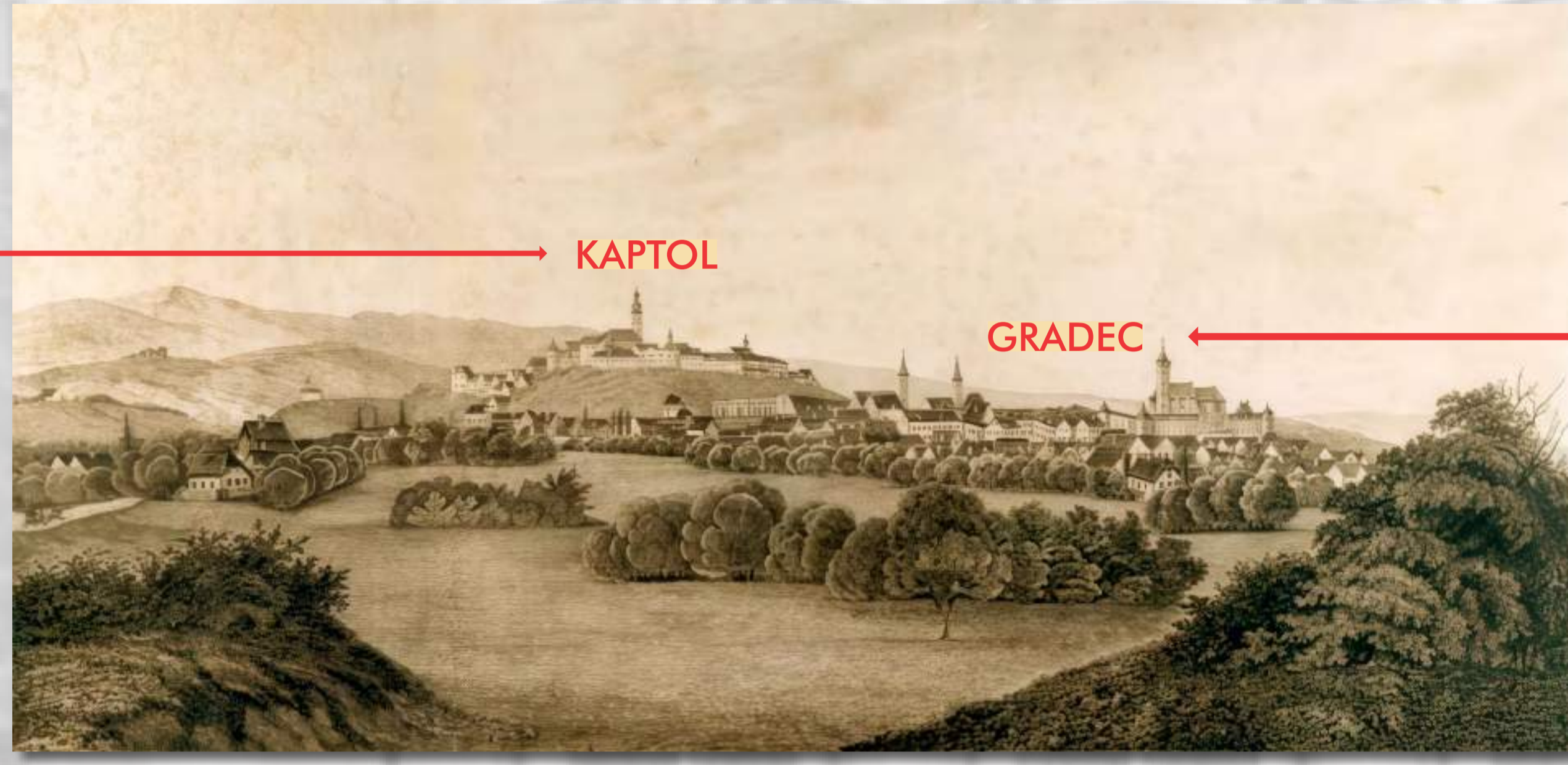
Židovsko groblje u Splitu

Prvi doseljenici u Zagreb

Ime	Godina	Opis
1. Jacobus Sien	1794	1794
2. Isaac Sien	1794	1794
3. Isaac Sien	1794	1794
4. Isaac Sien	1794	1794
5. Isaac Sien	1794	1794
6. Isaac Sien	1794	1794
7. Isaac Sien	1794	1794
8. Isaac Sien	1794	1794
9. Isaac Sien	1794	1794
10. Isaac Sien	1794	1794
11. Isaac Sien	1794	1794
12. Isaac Sien	1794	1794
13. Isaac Sien	1794	1794
14. Isaac Sien	1794	1794
15. Isaac Sien	1794	1794
16. Isaac Sien	1794	1794
17. Isaac Sien	1794	1794
18. Isaac Sien	1794	1794
19. Isaac Sien	1794	1794

Popis Židova na Kaptolu iz 1812. g.

KAPTOL

GRADec

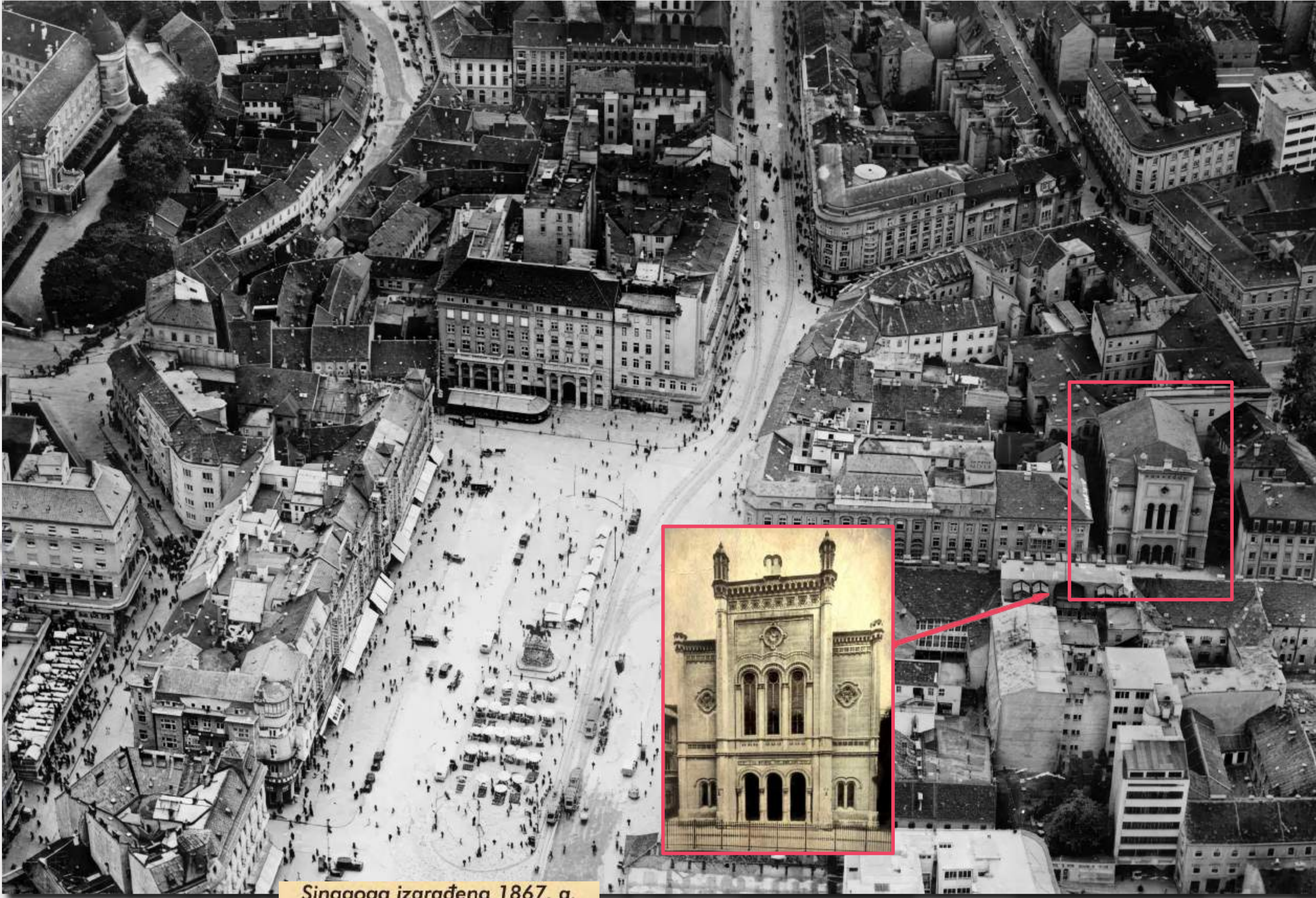
Ime	Godina	Opis
1. Isaac Sien	1794	1794
2. Isaac Sien	1794	1794
3. Isaac Sien	1794	1794
4. Isaac Sien	1794	1794
5. Isaac Sien	1794	1794
6. Isaac Sien	1794	1794
7. Isaac Sien	1794	1794
8. Isaac Sien	1794	1794
9. Isaac Sien	1794	1794
10. Isaac Sien	1794	1794
11. Isaac Sien	1794	1794
12. Isaac Sien	1794	1794
13. Isaac Sien	1794	1794
14. Isaac Sien	1794	1794
15. Isaac Sien	1794	1794
16. Isaac Sien	1794	1794
17. Isaac Sien	1794	1794
18. Isaac Sien	1794	1794
19. Isaac Sien	1794	1794

Popis Židova na Gradecu iz 1808. g.

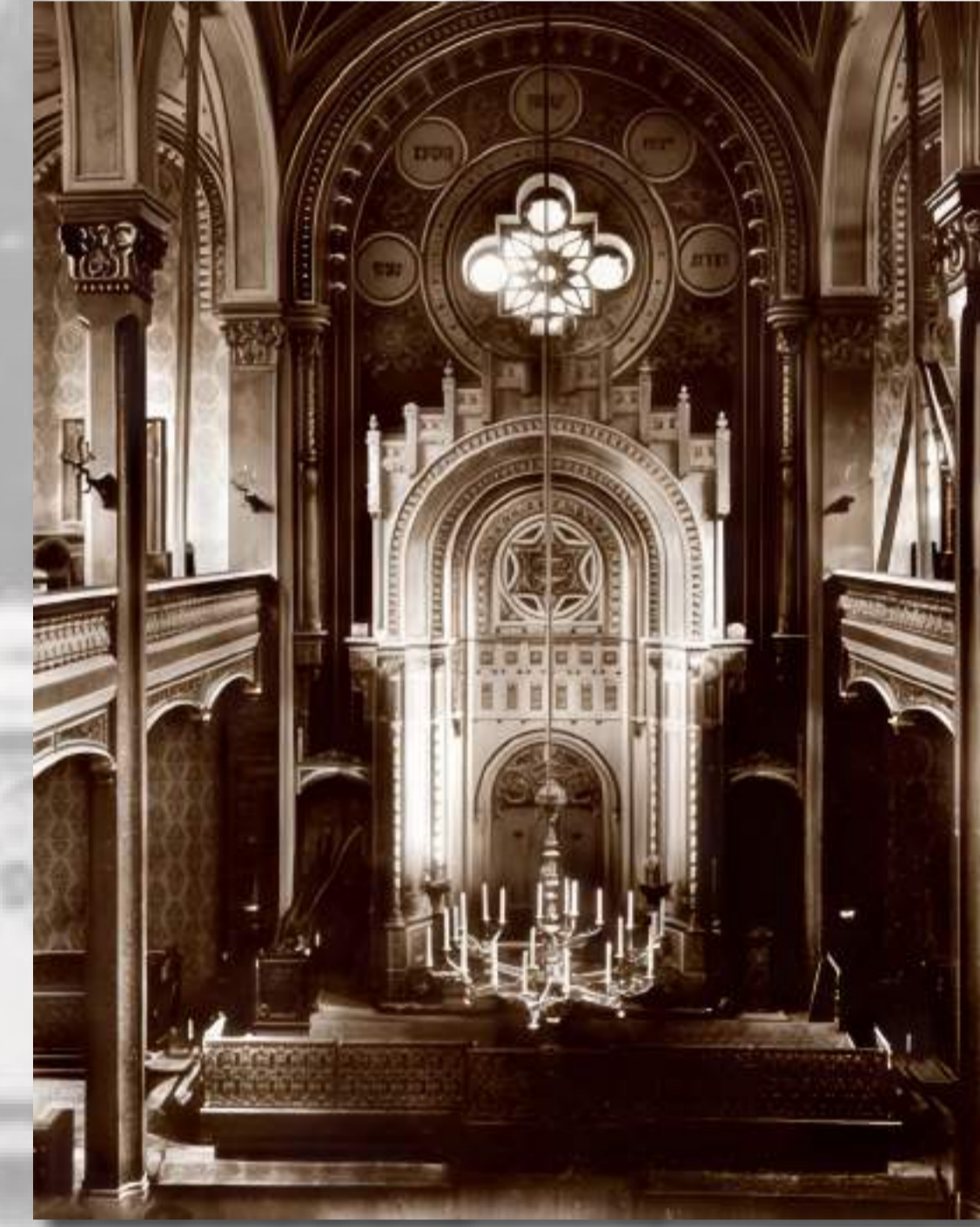
Kip Mojsija na židovskom groblju na Mirogoju

Podaci o stanovništvu Kaptola i Gradeca vode se odvojeno sve do 1850. godine, kada su Patentom cara Josipa II. ujedinjeni. Grad Zagreb je tada imao dvije jurisdikcije – gradsku i biskupsku, od kojih su doseljeni Židovi morali tražiti dozvolu za naseljavanje. Popis Židova na Kaptolu, u Laškoj ulici, načinio je sudac Babočaj 5. studenog 1808. godine, ali sačuvan je samo kasniji popis iz 1812. godine, u kojem je navedeno 8 obitelji sa ukupno 19 osoba. Popis Židova na Gradecu sačinili su Jakob Stiegler i Jakob Weiss 5. srpnja 1808. godine, u kojem je navedeno 9 obitelji sa oko 60 članova. Popisani su ne samo članovi obitelji, već i službenici i posluga. U Zagreb su došli iz Mađarske, Poljske, Austrije i drugih krajeva.

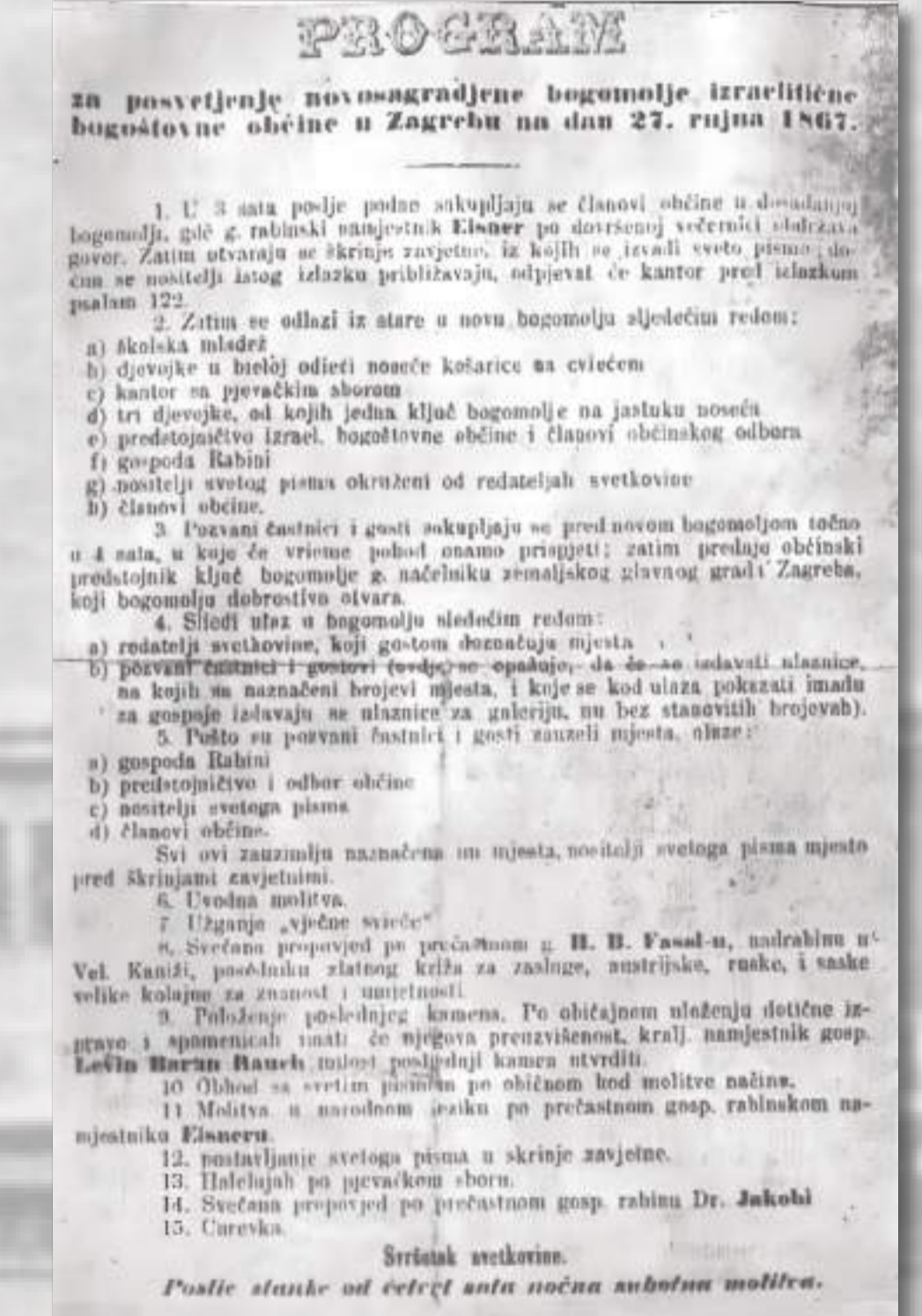

Sinagoga izgrađena 1867. g. u središtu Zagreba

Židovi u Zagrebu u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća

Unutrašnjost zagrebačke sinagoge

Program posvećenja sinagoge 27. rujna 1867. g.

Posjet cara Josipa I. židovskoj općini i sinagogi 1895. g.

Općine:	Godina	Škole:	Godina
- Osnovana Židovska općina	1806. g.	- Osnovana židovska škola, prvi učitelj Karl Saphir	1841. g.
- Odvajanje ortodoksnih Židova i osnivanje „Laškouličanske općine“	1841. g.	- Škola zatvorena zbog financijskih poteškoća	1852. g.
- Ponovno ujedinjenje općina	1856. g.	- „Trivialschule“ sa 3 razreda	1855. g.
- Osnovana ortodokсна autonomna općina	1926. g.	- Osnovna škola Izraelitične vjeroispovjedne općine u Palmatićevoj ulici	1898. g.
- Osnovana autonomna sefardska općina	1927. g.	Za vrijeme II. svjetskog rata školu u Trenkovoј ul., vodio M.Š. Freiberg	
Sinagoge:		Zagreb 1930. g.- prema „Jevrejskom almanahu“	
- Prva služba u Lukačičevoj kući, Petrinjska 12	1809. g.	Broj članova općine	2740
- Kupljena kuća na uglu Petrinjske i Amruševe za sinagogu i stan rabina	1840. g.	Broj članova sefardske židovske općine	121
- Ortodokсна sinagoga u Ružičnoj ulici i groblje Zbirac	1841. g.	Broj "duša" (članovi i njihove obitelji)	12.000
- Odluka o gradnji nove sinagoge	1855. g.	Broj djece u školama	526
- Zatvorena ortodokсна sinagoga	26. veljače 1858. g.	Broj polaznika židovske škole	232
- Sinagoga izgrađena u Praškoj ulici	27. rujna 1867. g.	Broj polaznika Talmud Tora škole	40
		Broj liječnika	70
		Broj advokata	65
		Broj gradskih činovnika	55
		Broj mandataru u gradskom zastupstvu	3
		Predsjednik Židovske općine	dr. Hugo Kohn
		Potpredsjednici	dr. Lavoslav Šik i dr. Lav Štern